

2. Головін Д. В. До питання оперативно-розшукового запобігання масовим заворушенням, що несуть загрозу територіальній цілісності України. Південноукраїнський правничий часопис. 2018. № 2, с. 19–21.

3. Грібов М. Л., Венедіктов А. А. Конспірація злочинної діяльності. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2009. № 22. С. 23–33.

4. Грібов М. Л., Пустовий О. О. Заходи оперативних підрозділів з протидії масовим заворушенням. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 2 (14). С. 231–246.

5. Сундиев И. В. Социальные технологии в массовых беспорядках как средство локализации «управляемого хаоса». URL: <http://sartraccs.ru/Pub/socialthno.htm>.

6. Гусак Т. П. Протидія злочинним діям, що вчиняються особами у складі натовпу: дис. ... канд. юрид. наук. Спец. 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право. К. 2015. 258 с.

Король Елла Едуардівна,

слухач ННІЗДН Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: доцент кафедри
публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Плугатир М. В.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ДЕРЖАВНІЙ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Розв'язання проблеми корупції є надзвичайно актуальним питанням для багатьох країн світу. Україна теж не стоїть осторонь від цього питання, рівень корумпованості у нашій країні визнано керівництвом держави, міжнародними експертами та незалежними правозахисними організаціями. Не є винятком і корумпованість Державної кримінально-виконавчої служби (ДКВС).

Всеукраїнська громадська організація «Пенітенціарна асоціація України» повідомляє, що більшість кримінальних проваджень щодо персоналу кримінально-виконавчої служби розпочато за ст. 309, 307 Кримінального кодексу України (КК) – «Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту», «Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів». Що стосується злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних

послуг то більшість кримінальних проваджень порушено за ознаками злочинів, передбачених ст. 364 КК (ч. 1), ст. 365 КК (ч. 1, ч. 2, ч. 3), ст. 366 КК (ч. 2), ст. 367 КК (2), ст. 368 КК (3), ст. 368 КК (ч. 1, ч. 2), ст. 190 «Шахрайство», ст. 191 «Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем».

Згідно доповіді Є. Ю. Бараша на міжнародній конференції «Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі» аналіз адміністративної практики свідчить, що упродовж 2015 року за вчинення різних корупційних правопорушень персоналом ДКВС України складено 20 адміністративних протоколів (у 2014 році – 13). Якщо порівняти наявний стан справ з показниками минулих років, то можливо зробити висновок, що кількість злочинів серед співробітників ДКВС України, та кількість притягнутих судом до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією діянь збільшилась.

У систематизованому та узагальненому вигляді причини корупції можна сформувати таку класифікацію:

- соціально-економічні причини;
- політичні причини;
- організаційні або бюрократичні причини;
- правові причини;
- морально-психологічні фактори.

Причини корупції в ДКВС поділяються на об'єктивні (їх ще можна назвати зовнішніми) та суб'єктивні (відповідно, це внутрішні причини).

Об'єктивні пов'язуються зі специфікою несення служби та виконанням працівником своїх службових обов'язків, несприятливими умовами несення служби тощо. Суб'єктивні напряму залежать від рівня розвитку та виховання особистості працівника ДКВС, а саме – відсутність належної та гідної поведінки; недостатня сформованість морально-ділових якостей; здатність піддаватися будь-яким, в тому числі і негативним, впливам з боку колег, які вчиняють корупційні дії; відсутність принципової позиції щодо належного несення служби; відсутність вольових якостей; намагання догоджувати тощо.

Необхідний системний підхід до порівняння правових засад виконання покарань та запобігання вчинення протиправних дій.

У зарубіжних країнах представлений широкий спектр інструментів перевиховання, які непередбачені чинним вітчизняним законодавством. Сюди можна віднести можливість реабілітації, всебічну оцінку ризиків, а також покамерний спосіб тримання засуджених. Зарубіжний досвід корисний, але брати до уваги його слід системно, виважено, а не поверхнево.

Адміністрацією установ виконання покарань України ст. 391 КК України застосовується виключно для попередження більш тяжких злочинів у місцях позбавлення волі. На наш погляд, основними факторами, що сприяють корупції серед персоналу ДКВС є такі, як неналежне грошове забезпечення працівників, відсутність їх соціальних гарантій, але ж поряд з підвищенням грошового забезпечення рівень

юридичної відповідальності за подібні правопорушення повинен зростати, також встановлення громадського контролю за діяльністю ДКВС та прозора процедура прийняття рішень посадовими особами значно зменшить можливість здійснення корупційних дій на будь-яких ланках системи виконання покарань. Однією із серйозних причин корупції в кримінально-виконавчій службі є низький рівень освіти персоналу. Освічене суспільство має високий рівень правової культури, що на жаль, не притаманно працівникам пенітенціарної системи сьогодення, тому даний фактор значно впливає на рівень їх корупції. Правова складова, у свою чергу, безпосередньо пов'язується з існуванням ефективних антикорупційних законів.

Висновки:

1. Підвищення грошового утримання, відповідні соціальні гарантії, підвищення рівня юридичної та особистої відповідальності за корупційні діяння можуть суттєво вплинути на зменшення рівня корупції серед працівників ДКВС.

2. Підвищення рівня освіти, виховання високих моральних якостей, культивування нетерпимості до будь-яких, навіть незначних, корупційних проявів повинно привести до позитивних зрушень у профілактиці та боротьбі з корупцією.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про запобігання корупції». Відомості Верховної Ради. 2014, № 49. С. 56.

2. Бараш Є. Ю. Огляд корупційних діянь персоналу державної кримінально-виконавчої служби України. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ : НАВС, 2016. С. 23–25.

3. Права Людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи. «Як позбутися радянщини в українських в'язницях» (ПРЕС-РЕЛІЗ) 26.10.2018 р.

4. Рудницьких М. Декриміналізація дій, передбачених статтею 391 Кримінального Кодексу України: за чи проти. Вісник Пенітенціарної асоціації України. 2017. № 2. С. 178–184.

Курята Катерина Леонідівна,
ад'юнкт відділу докторантури
та ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

РІВЕНЬ І ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ: ДОСВІД КРАЇН ПІВДЕННОЇ АФРИКИ

Більшу частину карти Африки експерти Центру антикорупційних досліджень Transparency International маркують помаранчевим і червоним – кольорами, що символізують високий рівень корупції. Якщо говорити про всю Африку, то кожного року через корупцію вона втрачає майже чверть свого ВВП, або близько